

WR artikel 3.2.9.8

(...) Vanaf dit moment is het playing protocol van toepassing dat door de Organisator is vastgesteld.

datum vaststelling
door

19 juni 2010
Manager Topsport

Protocol A-League

Indien er mini's bij de wedstrijd betrokken zijn èn worden voorgesteld, wordt het protocol twee minuten eerder aangevangen.

Tijd	Beschrijving	Actie scheidsrechter	Actie van de ploegen
+17 min. vóór de start			Warming-up van de ploegen met of zonder bal.
17 min. vóór de start		Eerste en tweede scheidsrechter controleren de hoogte en de ophanging van het net plus de positie van de antennes.	
16 min. vóór de start	Toss voor de keuze van opslag en speelveld	De beide scheidsrechters melden zich bij de tellertafel. Nadat de toss heeft plaatsgevonden overtuigt de eerste scheidsrechter zich ervan dat de teller is geïnformeerd over het resultaat van de toss. Voordat de aanvoerders en de beide coaches het wedstrijdformulier tekenen, controleert de tweede scheidsrechter of de regel van de Libero speler is ingevuld.	Beide officiële aanvoerders melden zich bij de tellertafel. Na de toss, tekenen de officiële aanvoerders en de beide coaches het wedstrijdformulier. Deze leden van de ploegen gaan naar hun eigen bank.
15 min. vóór de start	Start inspelen aan het net	De eerste scheidsrechter fluit om de start van het inspelen aan het net aan te geven (5 minuten minimum voor elke ploeg of 10 minuten samen). Gedurende het inspelen aan het net controleren de scheidsrechters de wedstrijdballen, identificatie van de spelers met de Nevobo spelerskaarten enz. De scheidsrechters geven de noodzakelijke instructie aan de	Beide ploegen starten het inspelen aan het net als ze tegelijk inslaan. De speaker stelt alle spelers van beide ploegen voor tijdens het inspelen aan het net.

		lijnrechters en eventueel aan de ballenkinderen en quick-moppers.	
12 min. vóór de start	Opstellingsbriefjes	De tweede scheidsrechter moet ervoor zorgen dat hij van de beide coaches drie opstellingsbriefjes krijgt, één voor de teller, één voor het jurylid en één t.b.v. DataVolley. De teller vult, aan de hand van het opstellingsbriefje, het wedstrijdformulier in.	De beide coaches geven drie opstellingsbriefjes aan de tweede scheidsrechter.
5 min. vóór de start	Einde van het inspelen aan het net	De eerste scheidsrechter fluit voor het einde van het inspelen aan het net. De scheidsrechters vragen toestemming aan het jurylid om de wedstrijd te mogen beginnen.	De spelers keren terug naar hun spelersbank aan het einde van het inspelen aan het net. Als de spelers hun kleding moeten wisselen, moeten zij het speelveld verlaten en zonder of met een kleine vertraging terugkeren naar hun bank. Alle spelers moeten hun officiële wedstrijdtenue dragen en op de bank zitten.
4 min. vóór de start	Aankondiging van de wedstrijd	Beide scheidsrechters en de lijnrechters gaan naar het midden van de speelvloer, dicht bij het net en met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan het gezicht naar de TV-camera. De speaker kondigt de wedstrijd aan. Na de aankondiging van de wedstrijd (en het voorstellen van de Lijnrechters en de mini's) fluit de eerste scheidsrechter en de spelers schudden elkaar de hand. De scheidsrechters keren terug naar de tellertafel. De lijnrechters gaan naar hun positie bij het veld.	Op het fluitsignaal van de eerste scheidsrechter betreden de beide ploegen (+ de mini's) de speelvloer en stellen zich in het midden van de speelvloer op (in de volgorde: aanvoerder, Libero en dan de rest van de ploeg in numerieke volgorde) met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan het gezicht naar de TV-camera. Na het voorstellen van de lijnrechters en eventueel de mini's en het handen schudden gaan de ploegen terug naar hun eigen bank. De coach, assistent coach, dokter, de spelers van de beginopstelling en de Libero

			moeten op de bank zitten voor de individuele presentatie. De wisselers moeten direct naar hun opwarmruimte.
2'30 min. vóór de start	<p>Introductie muziek</p> <p>Presentatie van de scheidsrechters</p> <p>Presentatie van de spelers van de beginopstelling, Libero, coach en assistent coach</p>	<p>Beide scheidsrechters, vergezeld van een fanfare, lopen naar het midden van de speelvloer, dicht bij het net, met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan met het gezicht richting TV-camera. Nadat de scheidsrechters door de speaker zijn voorgesteld, gaat de eerste scheidsrechter naar zijn scheidsrechterstoel en de tweede scheidsrechter gaat naar de tellertafel.</p> <p>De speaker kondigt de namen en de nummers aan van de spelers van de beginopstelling (in numerieke volgorde) plus die van de Libero, coach en assistent coach.</p>	<p>Na een tweede fanfare loopt elke speler van de beginopstelling en de Libero van de bezoekende vereniging de speelvloer op en steekt zijn hand op naar het publiek als zijn naam en nummer wordt genoemd. De coach en de assistent coach staan op en steken hun hand op als hun naam wordt genoemd.</p> <p>Hierna gebeurt hetzelfde bij de spelers, coach en assistent coach van de thuis spelende vereniging.</p>
Direct na de presentatie van de spelers van de beginopstelling, Libero, coach en de assistent coach		<p>De tweede scheidsrechter geeft twee wedstrijdballen aan de ballenkinderen bij de serveerruimte. Hij controleert de beginopstelling aan de hand van het opstellingsbriefje. Hij vraagt aan de teller of hij ook de beginopstelling heeft gecontroleerd en klaar is om te beginnen.</p> <p>De tweede scheidsrechter geeft daarna de wedstrijdbal aan degene die de eerste opslag gaat nemen.</p>	De tweede scheidsrechter geeft na controle van de beginopstelling de Libero (indien aanwezig) toestemming om zijn plaats in te nemen.
0:0 start		De tweede scheidsrechter steekt zijn beide handen op naar de eerste scheidsrechter ten teken dat beide ploegen klaar zijn voor de wedstrijd en de eerste scheidsrechter fluit voor de eerste opslag van de wedstrijd	

		op het aanvangstijdstip van de wedstrijd.	
--	--	---	--

Gedurende de wedstrijd	
Pauzes en wisselen van speelhelft (Regel 18)	
PLOEGEN	Aan het eind van elke set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelft. Op aangeven van de eerste scheidsrechter wisselen zij van speelhelft (regel 18.2). Als de spelers de netpalen passeren, gaan zij direct naar hun spelersbank.
TELLER	Op het moment van het laatste fluitsignaal door de eerste scheidsrechter van de laatste rally van de lopende set moet de teller de stopwatch indrukken voor de pauze tussen de sets van drie minuten.
2'30	De tweede scheidsrechter fluit of de teller drukt op de zoemer.
PLOEGEN	Op aangeven van de tweede scheidsrechter gaan de zes spelers die genoteerd staan op het opstellingsbriefje direct naar hun speelhelft.
SCHEIDSRECHTERS	De tweede scheidsrechter controleert of de spelers op het speelveld dezelfde zijn als op het opstellingsbriefje. De tweede scheidsrechter geeft eventueel daarna de Libero toestemming om zijn plaats in te nemen. De ballenjongen geeft de wedstrijdbal aan de serveerder.
3'00	De eerste scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de opslag.
Pauze tussen de 4e en beslissende 5e set	
PLOEGEN	Aan het eind van de 4e set voor het begin van de beslissende 5e set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelft. Op aangeven van de eerste scheidsrechter gaan de spelers direct naar hun spelersbank.
OFFICIELE AANVOERDERS	Melden zich bij de tellertafel voor de toss.
SCHEIDSRECHTERS	Melden zich bij de tellertafel om de toss uit te voeren. De tweede scheidsrechter neemt de wedstrijdbal bij zich.
2'30	De tweede scheidsrechter fluit of de teller drukt op de zoemer.
PLOEGEN	Op aangeven van de tweede scheidsrechter gaan de zes spelers die genoteerd staan op het opstellingsbriefje direct naar hun speelhelft.
SCHEIDSRECHTERS	De tweede scheidsrechter controleert of de spelers op het speelveld dezelfde zijn als op het opstellingsbriefje. De tweede scheidsrechter geeft eventueel daarna de Libero toestemming om zijn plaats in te nemen. De tweede scheidsrechter geeft de wedstrijdbal aan de serveerder.

3'00	De eerste scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de opslag.
Tijdens de time-outs ziet de tweede scheidsrechter er op toe dat spelers zo dicht mogelijk naar hun eigen spelersbank gaan om de dweilers niet te hinderen bij hun werk.	
Aan het einde van de wedstrijd	
PLOEGEN	Aan het eind van de beslissende set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelft. Op aangeven van de eerste scheidsrechter geven de beide ploegen elkaar bij het net de hand en lopen daarna naar hun eigen spelersbank.
SCHEIDSRECHTERS	<p>Beide scheidsrechters stellen zich op de zijlijn op (bij de scheidsrechtersstoel) en gaan, na het bedanken door de spelers naar de tellertafel om de wedstrijd administratief af te sluiten.</p> <p>Hierna is het werk van de scheidsrechters nog niet afgelopen. Zij moeten het gedrag van de ploegen ook na de wedstrijd blijven controleren. Zo lang de ploegen zich in de speelruimte/controleruimte bevinden moeten alle vormen van wangedrag worden gecontroleerd, doorgegeven aan de jury en worden vermeld in de opmerkingen kolom van het wedstrijdformulier.</p> <p>Indien nodig zal ook een rapport inzake strafbare feiten door de scheidsrechters moeten worden opgemaakt.</p>
<p>Opmerking:</p> <p>Het is toegestaan dat de ploegen de zaal betreden met aan de hand een mini. De mini's dienen daarna wel op de tribune plaats te nemen (of in een aparte gereserveerde ruimte buiten de vrije zone), uitgezonderd de mini van de week die op de spelersbank mag plaatsnemen.</p> <p>Alle wedstrijden beginnen op het aangegeven tijdstip.</p> <p>Als een wedstrijd niet op tijd kan beginnen, omdat een voorafgaande wedstrijd is uitgelopen, zal het officiële protocol beginnen als de speelruimte vrij is en de administratieve handelingen van de voorafgaande wedstrijd zijn afgerond.</p> <p>De jury zal het tijdstip van de start van de wedstrijd meedelen aan de beide coaches.</p> <p>Wanneer tijdens de pauzes tussen de sets entertainment plaatsvindt waarbij ook lichteffecten worden gebruikt, mag het lichtniveau niet zodanig worden teruggebracht dat de spelers tijdens hun warming-up de bal niet goed meer kunnen zien, dit ter beoordeling van het jurylid.</p>	
LIJNRECHTERS	<ul style="list-style-type: none"> • De lijnrechters komen tegelijk met de scheidsrechters de speelruimte binnen. • Zij ontvangen de instructie van de eerste scheidsrechter tijdens de officiële warming-up aan het net. • De lijnrechters zijn niet aanwezig bij de toss. • 4 minuten vóór de start gaan zij samen met de scheidsrechters naar het midden van het veld om daar te worden voorgesteld. • Direct na het voorstellen van de ploegen gaan zij samen met de scheidsrechters naar de tellertafel, nemen hun lijnrechtervlag en gaan direct naar hun positie bij het speelveld.

	<ul style="list-style-type: none"> • Na afloop van de wedstrijd melden zij zich direct bij de tellertafel waarna zij door de scheidsrechters en aanvoerders bedankt worden voor hun werk.
--	--

Protocol B-League			
Indien er mini's bij de wedstrijd betrokken zijn <u>en worden voorgesteld</u> , wordt het protocol twee minuten eerder aangevangen.			
Tijd	Beschrijving	Actie scheidsrechter	Actie van de ploegen
+18 min. vóór de start			Warming-up van de ploegen met of zonder bal.
18 min. vóór de start		Eerste en tweede scheidsrechter controleren de hoogte en de ophanging van het net plus de positie van de antennes.	
17 min. vóór de start	Toss voor de keuze van opslag en speelveld	De beide scheidsrechters melden zich bij de tellertafel. Nadat de toss heeft plaatsgevonden overtuigt de eerste scheidsrechter zich ervan dat de teller is geïnformeerd over het resultaat van de toss. Voordat de aanvoerders en de beide coaches het wedstrijdformulier tekenen, controleert de tweede scheidsrechter of de regel van de Libero speler is ingevuld.	Beide officiële aanvoerders melden zich bij de tellertafel. Na de toss, tekenen de officiële aanvoerders en de beide coaches het wedstrijdformulier. Deze leden van de ploegen gaan naar hun eigen bank.
16 min. vóór de start	Start inspelen aan het net	De eerste scheidsrechter fluit om de start van het inspelen aan het net aan te geven (5 minuten minimum voor elke ploeg of 10 minuten samen). Gedurende het inspelen aan het net controleren de scheidsrechters de wedstrijdballen, identificatie van de spelers met de Nevobo spelerskaarten enz. De scheidsrechters geven de noodzakelijke instructie aan de	Beide ploegen starten het inspelen aan het net als ze tegelijk inslaan.

		lijnrechters en eventueel aan de ballenkinderen en quick-moppers.	
+6 min. vóór de start	Opstellingsbriefjes	De tweede scheidsrechter moet ervoor zorgen dat hij van de beide coaches een opstellingsbriefje krijgt voor de teller. De teller vult, aan de hand van het opstellingsbriefje, het wedstrijdformulier in.	De beide coaches geven een opstellingsbriefje aan de tweede scheidsrechter.
6 min. vóór de start	Einde van het inspelen aan het net	De eerste scheidsrechter fluit voor het einde van het inspelen aan het net.	De spelers keren terug naar hun spelersbank aan het einde van het inspelen aan het net. Als de spelers hun kleding moeten wisselen moeten zij het speelveld verlaten en zonder of met een kleine vertraging terugkeren naar hun bank. Alle spelers moeten hun officiële wedstrijdtenue dragen en op de bank zitten.
5 min. vóór de start	Aankondiging van de wedstrijd	Beide scheidsrechters en de lijnrechters gaan naar het midden van de speelvloer, dicht bij het net en met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan het gezicht naar de TV-camera. De speaker kondigt de wedstrijd aan. Na de aankondiging van de wedstrijd (en het voorstellen van de spelers van beide ploegen, de lijnrechters en eventueel de mini's) fluit de eerste scheidsrechter en de spelers schudden elkaar de hand. De scheidsrechters keren terug naar de tellertafel. De lijnrechters gaan naar hun positie bij het veld.	Op het fluitsignaal van de eerste scheidsrechter betreden de beide ploegen (+ de mini's) de speelvloer en stellen zich in het midden van de speelvloer op (in de volgorde: aanvoerder, Libero en dan de rest van de ploeg in numerieke volgorde) met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan het gezicht naar de TV-camera. De coach, assistent coach en dokter, staan op en steken hun hand op als hun naam wordt genoemd. Na het voorstellen van de lijnrechters, spelers en eventueel de mini's en het handen schudden gaan de ploegen terug naar hun

			eigen bank.
2'30 min. vóór de start	Introductie muziek Presentatie van de scheidsrechters	Beide scheidsrechters, vergezeld van een fanfare, lopen naar het midden van de speelvloer, dicht bij het net, met het gezicht naar het publiek. Alleen als er televisie is dan met het gezicht richting TV-camera. Nadat de scheidsrechters door de speaker zijn voorgesteld, gaat de eerste scheidsrechter naar zijn scheidsrechterstoel en de tweede scheidsrechter gaat naar de tellertafel.	
Direct na de presentatie van de scheidsrech- ters		De tweede scheidsrechter geeft twee wedstrijdballen aan de ballenkinderen bij de serveerruimte. Hij controleert de beginopstelling aan de hand van het opstellingsbriefje. Hij vraagt aan de teller of hij ook de beginopstelling heeft gecontroleerd en klaar is om te beginnen. De tweede scheidsrechter geeft daarna de wedstrijdbal aan degene die de eerste opslag gaat nemen.	De basisspelers komen op het teken van de eerste scheidsrechter via de zijlijn het veld in. De tweede scheidsrechter geeft na controle van de beginopstelling de Libero (indien aanwezig) toestemming op zijn plaats in te nemen.
0:0 start		De tweede scheidsrechter steekt zijn beide handen op naar de eerste scheidsrechter ten teken dat beide ploegen klaar zijn voor de wedstrijd en de eerste scheidsrechter fluit voor de eerste opslag van de wedstrijd op het aanvangstijdstip van de wedstrijd.	

Gedurende de wedstrijd

Pauzes en wisselen van speelhelft (Regel 18)

PLOEGEN	Aan het eind van elke set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelft. Op aangeven van de eerste scheidsrechter wisselen zij van speelhelft (regel 18.2). Als de spelers de netpalen passeren gaan zij direct naar hun spelersbank.
TELLER	Op het moment van het laatste fluitsignaal door de eerste scheidsrechter

	van de laatste rally van de lopende set moet de teller de stopwatch indrukken voor de pauze tussen de sets van drie minuten.
2'30	De tweede scheidsrechter fluit of de teller drukt op de zoemer.
PLOEGEN	Op aangeven van de tweede scheidsrechter gaan de zes spelers die genoteerd staan op het opstellingsbriefje direct naar hun speelhelte.
SCHEIDSRECHTERS	De tweede scheidsrechter controleert of de spelers op het speelveld dezelfde zijn als op het opstellingsbriefje. De tweede scheidsrechter geeft eventueel daarna de Libero toestemming om zijn plaats in te nemen. De ballenjongen geeft de wedstrijdbal aan de serveerder.
3'00	De eerste scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de opslag.
Pauze tussen de 4e en beslissende 5e set	
PLOEGEN	Aan het eind van de 4e set voor het begin van de beslissende 5e set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelte. Op aangeven van de eerste scheidsrechter gaan de spelers direct naar hun spelersbank.
OFFICIELE AANVOERDERS	Melden zich bij de tellertafel voor de toss.
SCHEIDSRECHTERS	Melden zich bij de tellertafel om de toss uit te voeren. De tweede scheidsrechter neemt de wedstrijdbal bij zich.
2'30	De tweede scheidsrechter fluit of de teller drukt op de zoemer.
PLOEGEN	Op aangeven van de tweede scheidsrechter gaan de zes spelers die genoteerd staan op het opstellingsbriefje direct naar hun speelhelte.
SCHEIDSRECHTERS	De tweede scheidsrechter controleert of de spelers op het speelveld dezelfde zijn als op het opstellingsbriefje. De tweede scheidsrechter geeft eventueel daarna de Libero toestemming om zijn plaats in te nemen. De tweede scheidsrechter geeft de wedstrijdbal aan de serveerder.
3'00	De eerste scheidsrechter geeft door middel van een fluitsignaal toestemming voor de opslag.
Tijdens de Time-outs ziet de tweede scheidsrechter er op toe dat spelers zo dicht mogelijk naar hun eigen spelersbank gaan om de dweilers niet te hinderen bij hun werk.	
Aan het einde van de wedstrijd	
PLOEGEN	Aan het eind van de beslissende set, stellen de zes spelers van elk team zich op de achterlijn op van hun eigen speelhelte. Op aangeven van de eerste scheidsrechter geven de beide ploegen elkaar bij het net de hand en lopen daarna naar hun eigen spelersbank.
SCHEIDSRECHTERS	Beide scheidsrechters stellen zich op de zijlijn op (bij de scheidsrechtersstoel) en gaan, na het bedanken door de spelers naar de

	<p>tellertafel om de wedstrijd administratief af te sluiten.</p> <p>Hierna is het werk van de scheidsrechters nog niet afgelopen. Zij moeten het gedrag van de ploegen ook na de wedstrijd blijven controleren. Zo lang de ploegen zich in de speelruimte/controle ruimte bevinden moeten alle vormen van wangedrag worden gecontroleerd, doorgegeven aan de jury en worden vermeld in de opmerkingen kolom van het wedstrijdformulier. Indien nodig zal ook een rapport inzake strafbare feiten door de scheidsrechters moeten worden opgemaakt.</p>
<p>Opmerking:</p> <p>Het is toegestaan dat de ploegen de zaal betreden met aan de hand een mini. De mini's dienen daarna wel op de tribune plaats te nemen (of in een aparte gereserveerde ruimte buiten de vrije zone), uitgezonderd de mini van de week die op de spelersbank mag plaatsnemen.</p> <p>Alle wedstrijden beginnen op het aangegeven tijdstip.</p> <p>Als een wedstrijd niet op tijd kan beginnen, omdat een voorafgaande wedstrijd is uitgelopen, zal het officiële protocol beginnen als de speelruimte vrij is en de administratieve handelingen van de voorafgaande wedstrijd zijn afgerond.</p> <p>De eerste scheidsrechter zal het tijdstip van de start van de wedstrijd meedelen aan de beide coaches.</p> <p>Wanneer tijdens de pauzes tussen de sets entertainment plaatsvindt waarbij ook lichteffecten worden gebruikt, mag het lichtniveau niet zodanig worden teruggebracht dat de spelers tijdens hun warming-up de bal niet goed meer kunnen zien, dit ter beoordeling van de eerste scheidsrechter.</p>	
<p>LIJNRECHTERS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De lijnrechters komen tegelijk met de scheidsrechters de speelruimte binnen. • Zij ontvangen de instructie van de eerste scheidsrechter tijdens de officiële warming-up aan het net. • De lijnrechters zijn niet aanwezig bij de toss. • 5 minuten vóór de start gaan zij samen met de scheidsrechters naar het midden van het veld om daar te worden voorgesteld. • Direct na het voorstellen van de ploegen gaan zij samen met de scheidsrechters naar de tellertafel, nemen hun lijnrechtervlag en gaan direct naar hun positie bij het speelveld. • Na afloop van de wedstrijd melden zij zich direct bij de tellertafel waarna zij door de scheidsrechters en aanvoerders bedankt worden voor hun werk.